నీలమణి

ఇన్నాళ్ళకు – ఈవాళ ఉదయం అటు సూర్యుడు ఇటు పొడిచాడు:

ఇలా జరిగిందని నీవూ నేనూ, ఆశ్చర్య పడుతున్నామా? విస్తుపోయి చూస్తున్నామా? నహి! – ఒట్టుకోసం వాడుకునే పూతప్రయోగం ఒక్కసారి, ఎందుకో నిజమైనప్పుడు – మన ఆదమరుపు పెట్టే బాధకు దరీ అంతూ అంటూ ఉండదు.

వెంకటపతి – ఈ బాధంతా – జాలితో అర్థంచేసుకున్నాడు: దైవం ఎట్టకేలకు మనమీద దయదలచాడు!

అసలు అంతేకద – నీవూ నేనూ – మనమందరం మంచి గృహస్థులం: చొక్కా, పంచా గట్టిగా మాపుతేలక ముందే – మడతలు మార్చుకునేందుకు నోచుకున్న వాళ్ళం: కాఫీహోటల్లోకి, ధీమాగా, రొమ్ము విరుచుకుని, జైత్రయాత్రకు వేసే అంగలతో ప్రవేశించి, కమ్మగాతిని, గర్రున తేన్చి – ఖంగున రూపాయితీసి, బల్లముందు వాడి మొగాన కొట్టి, యాదాలాభంగా, పెడ మొగంతో, వాడు అందించిన చిల్లర, ఎడమచేతిలో వేయించుకుని, ఆ చెయ్యి చెయ్యా అపాళంగానే, గుమ్మం మొగదల కూర్చున్న కిల్లీ దుకాణదారుడి కళ్ళముందు విప్పి – కావలసిన సరంజామా – కనుసైగతో విప్పిచెప్పి – అందిపుచ్చుకుని – కాలణా ధర్మం చేసి పోతామేమోనని; గంపెడు ఆశతో మన చుట్టూ మూగే దిక్కుమాలిన వాళ్ళకు ఒక్క కటాక్ష వీక్షణం పారేసి... ఇప్పుడు చిల్లర లేదని ... ఖచ్చితంగా చెప్పి అప్పటికీ పట్టిపల్లార్చేవాడిని అలవోకగా గద్దించి ... ఇంకా విడవకుండా అనుగమించేవాడిని – హుంకరించి ... హితబోధ చేసి ... రాజెవరి కొడుకన్నట్టు ... పురివిప్పి – నిలుచుంటాం! అలా నుంచోగలం! –

మన ముందర వెంకటపతి ... ఏపాటి? అసలు వాడు కూడా ఓమనిషేనని, లోకం ఎందుకు అనుకుంటూందో, అనుమతిస్తూందో; మన కెవరికీ నిజానికి; అర్థం కావడంలేదు కాదూ? – ఇదే; ధర్మ ప్రభుత్వమై – మనం మెసులుతూన్నదే; రవంతైనా సత్యయుగమైతే – వాడిని నాలుగు కాళ్ళమీద నడిపించవద్దూ?–

మనం పుట్టక ముందునుంచీ ... వెంకటపతి, పరమ దరిద్రుడు: కర్ణుడి కవచ కుండలాలల్లే; వీడు తల్లి గర్భంలోనుంచి ... అలా చీలికలు వాలికలతోనే పుట్టి ఉండాలి; వాడిచొక్కా జేబుకన్న మరో వ్యర్థపదార్థం సృష్టిలో ఎక్కడన్నా ఉందా? – అతగాడికి అరచెయ్యే జేబు – నీవో నేనో ఈ పీడ వదిలించేందుకు ... నాడూ నేడూ పావో – పరకో రాలిస్తే – దాన్ని తక్షణం ...వాడు ఏయిడ్లీలోకో మరుక్షణంలో వినిమయం చేసేస్తాడు ... పొగచేసేస్తాడు ...

వాడుకనబడటం భయంకరద, కంటపడితే - అడగకుండా మానడు కద ... బ్రతికున్నన్నాళ్ళూ పరగడుపే! - ఎవడు ఆరుస్తాడు ... ఎవడు తీరుస్తాడు - ఇలా అస్తమానం, నిన్నూ నన్నూ పట్టుకు వేధించకపోతే ... ఏలేందుకంటే దేశాలు; ఎవడికీ ఈనాడు లేకపోతే: పోవచ్చును కాని ... సప్తద్వీపాల్లో మహారాజులాగా ఎత్తుకు తినవచ్చునే - పోడేం?

ఎలా బ్రతుకున్నాడు - మన అందరం దయతలచబట్టి అంతేకద?...

మరి, ఎందుకు బ్రతుకుతున్నాడు... తినేందుకు; తిండి లేక ... ఉండేందుకు ఉనికిలేక ... ఏ వాడన్నా; బట్టమార్చి బట్టకట్టుకునేందుకు ... మరో పంచా చొక్కా అంటూ లేక -

ఏమో; నీకూ నాకూ అర్థంకాదు! "ఏం పతులూ; ఇలా బ్రతకడంకన్న ... కాస్త ఓపికపట్టి ... కళ్ళు మూసేసుకున్నావంటే - నీకు నీబాధా తప్పుతుంది; మాకు నీపీడా వదిలిపోతుంది..." అని లక్షసార్లు మనం మనసులో విసుగుతో; అనుకున్నామే కాని; ఒక్కసారన్నా నోరువిడిచి వాడితో; అనలేకపోతున్నాం... అందుకు; మన మంచితనమే ... మన భూతదయే కారణం ... కావడానికి ఏమాత్రమూ సందేహం లేదు!...

ఏ విధానన్నా ... ఒక్క రోజన్నా; వాడిని మరచి పోదామన్నా ...ఇవాళిటికీ వెంకటపతి బెడదలేకుండా పోయింది... అని అనుకుందామన్నా - ఏదీ; ఆ సుదినం ఎంతటికీ రానిదే!...

వాడి బ్రతుకుమీద; మనకు విసుగేసిపోయింది కాని ...వాడికి; ఏమాత్రమూ ఆ యింగితం; లేందే!...

☆ ☆ ☆

నిన్నా మొన్నా...వెంకటపతి కనబడలేదు ...

...ఇప్పటికప్పుడే చూసి ...వారం దాటుతూంది ...నీకూ కనబడటం లేదు ... నాకూ కనబడటంలేదు - లేక ఏమైపోయినాడు ...?

అఁ... ఏమైపోతాడు అంత హఠాత్తుగా ఉన్నట్టుండి? -

జబ్బు చేసిందా...?

జబ్బు అంటూ వాడికి; ఇవాళ కొత్తగా చేయాలా? - వాడిని చూస్తేనే; ఎదుటివాడికి ఖాయిలా చేసేఅంత రోతమారితనంలో యిన్నాళ్ళనుంచీ బ్రతకడంలా? ...అలాటి వాళ్ళకు; రోగం రొష్టూ, యీ భయాలేం లేవు; ఎల్లకాలం ఉట్టికట్టుకు వూరేగుతారు!...

అయినా ...ఒకవేళ, దేహం శాశ్వతంకాదు గనుక; రాలిపోయినాడేమో? ... పోతే పోనూవచ్చు! అందులో మహావిడ్డూరం ఏముంది? ...ఎండాకాలంలో; టప; టపా; అగమ్మ కాకులూ...గబ్బిలాలూ ఎన్ని రాలిపోవడంలా? ... అంతే యిదీనీ!...

అంతేకాని...అలా కాదులే...ఎంత చచ్చుగా బ్రతికినా ... ఉన్నన్నాళ్ళూ...కొంచెం కుడి ఎడమగా; మనిషి క్రిందనే జమకట్టింది లోకం...కనుక; రోడ్డుప్రక్కనో; సైడ్ కాలువలోనో, ఏకుక్కో; పిల్లో బిఱ్ఱబిగిసి పడివుంటే... కాలుకు తాడుకట్టి యీడ్చి అవతల పారేస్తాం... అంతకన్న దాని కులగోత్రా లేమిటాఅంటూ అజ కనుక్కోం!

–మరి... మనిషన్న తరువాత అలాకాదే! ...ఎంత దిక్కుమాలిన పోత పోయినా – బ్రతికివుండగా – వాడిని మనం బ్రతికినవాడిక్రింద కట్టకపోయినా, తీరా ఓ ప్రాణి పోయింది అని ఖచ్చితంగా తేలినమీదట – మట్టి మట్టిలో కలిపేముందు – ఆ జీవి వూరూ పేరూ ఎలాటిదో – కొంత భోగట్టా తెలుసుకునేందుకు దర్యాప్తు చేస్తాం! ఎందుచేత నంటే – వాడు బ్రతికిఉన్నన్నాళ్ళూ దయ్యం – చచ్చిన తరువాత మనలాటి మనిషే అవునా? –

తెల్లవారి లేవగానే, పత్రిక తెరవడానికి భయం – ఏమో ఎక్కడన్నా ఆ వార్త కంట పడుతుందేమో? – "ఫలానా చోట – ఆనవాలు తెలీని మొగ కళేబరం" – అన్ని ఠాణాల్లోను దాని బొమ్మలుంటాయి – ఎవరన్నా చూసి గుర్తించేందుకు అవకాశం ఉంది!

ప్చ్! – ఎన్నాళ్ళు ఎదురుచూసినా, ఆ పోణెము లేక పోయె! – వెంకటపతి ఇన్నాళ్ళూ కంటపడి వేపుకు తినేవాడు ఇప్పుడు ఏమైనాడో తెలియకుండా – పీడిస్తున్నాడు! ఎలా, మనకు యీ బాధ వదిలేది? – ఏదో, ఓ చల్లని కబురు నికరంగా తెలిసేది? –

☆ ☆ ☆

ఆవాళ, వెంకటపతి కనబడటమేమిటి; మన ప్రాణాలన్నీ ఈ మూలనుంచి ఆ మూలకు లేచిరావడమేమిటి?

మళ్ళీ కళ్ళకు కనబడడు అనుకున్న ఘటం చూపులకు అందాడు అనే విస్మయం – విషాదం, రవంత భయం – మన కవళిక దానంతట అదే; అబినయించగలదు: కాని, ఏమని పలుకరించాలి? – ఎలా ప్రశ్నించాలి? – ప్రశ్నించామే బో –

"ఎప్పుడొచ్చావురా? –"

"నేను – ఎక్కడికి వెళ్ళాను? –"

"మరి – యిన్నాళ్ళనుంచీ ఏం చేస్తున్నావ్–"

"మీ అందరూచేసేదే–"

"అనగా–"

"బ్రతుకుతున్నాను – బట్ట కడుతున్నాను!–"

"అర్థం కావడంలేదు–"

"అయితే బ్రతకడం సుదుర్లభం –"

–ఉహూ! – ఏమిటి వీడి వాలకం? – వెర్రా! – తల పొగరా! – ఏది, పరకాయించి చూడనీ –

అరె? – వీడికి యీ ఇస్త్రీ మడతలు ఎక్కడివి? – అరెరె! వీడి చింకిరిజుట్టు; క్రాపింగ్‌గా మార్చడానికి వీలుందా? – ఇదేమిటి – వీడూ మనిషిలాగ తయారైనాడేం?, ఇంచుమించు అచ్చంగా మనం ఉన్నట్టే ఉన్నాడేం? –

–ఇన్నాళ్ళకు తీరా ఇప్పుడు పుట్టిందేం; వీడికి యీ దుర్బుద్ధి? – ఏ మహరాజో; ఈ శని వదుల్చుకునేందుకు; ఒకటో రెండో మొగాన కొట్టాడనుకుందాం: అది పొదంగా ఉంచుకుని:– ఏ పది రోజులపాటో కలో గంజో త్రాగకుండా ఎక్కడో యీ గుడ్డలు పడిదెకు తెచ్చుకుని ఉంటాడు – అక్కడికి ఆ సింగారం చాలనట్టు;

పనిలో పనిగా;– తల అంబష్టుడికి దర్శించుకొని ఉంటాడు – ఇలా ఆ కాసూవీసమూ క్షౌరంచేసుకుని;– మళ్ళీ యథప్రకారం తయారు!–

మునుపటికన్న తరహో మారిందాయెను – దానం మోతాదుకూడా; ఎక్కువ పడేస్తాడేమో? పరకో పాతికో, కాకుండా;– కరుకులు రాల్చమంటే – మనం ఇహ వీడిని తప్పించుకునేందుకు వూరువిడిచి పారిపోవాలి! – అందుచేత; ముందు కాళ్ళకు బంధంగా; వాడు అడగకముందే;– ఎరవేసి చూద్దాం! – కొద్దిలో సర్దుకుపోతుంది:

"ఏంరా కాఫీ త్రాగుతావా:–"

–వీడు పుట్టి బుద్ధెరిగిన తరువాత, ఎవడన్నా, ఎన్నడన్నా యింత అప్యాయంగా ఆహ్వానించాడా? – ఎగిరి గంతేయవద్దూ!...

"ఉహూఁ. త్రాగను –"

–ఏమిటీ వింత ...ఆ గుక్కెడు వేన్నీళ్ళు కొనుక్కునేందుకు వెధవ ... బేడడబ్బులకోసం ... ఉదయం రెండు ఘళ్లూ, సాయంత్రం రెండు ఘళ్లూ ... కాళ్ళు బలపాలు కట్టేటట్టు తిరిగేవాడే ... ఎవడు కనబడుతాడా అని, అడుగడుగునా కాపేసేవాడే ... కనపడ్డవాడినల్లా దేవిరించే వాడే:– అల్లాంటివాడు ... వీడు ... ఈ వెంకటపతి ... కాఫీ యిప్పిస్తానంటే, నదురూ బెదురూ లేకుండా అక్కర్లేదని, చెప్పేరోజుకూడా వచ్చిందీ అంటే ... యిది, పచ్చికలిగాక మరేమిటి?...

"అదేమిటిరా ... కాఫీ త్రాగకపోవడ మేమిటీ?..."

"మానేశాను! ..."

"మానేస్తే ... మరిఎల్లా?..."

"ఎల్లాగో అల్లాగే వెళ్ళబుచ్చుతున్నాను ..."

"పాపం!"

"అవును పాపం: ... విసుక్కున్నా ననుకున్నా – ఎరుగున్న వాళ్ళం ... మొదటినుంచీ వాడిస్థితి ఎరుగున్నవాళ్ళం మేము దయదలచాలికాని, లోకానికేం? ... సవాలక్ష యాచకుల్లో వీడొకడు:–"

"ఏంరా, అలా కాఫీనీళ్ళన్నా లేకుండా, మాడుతూ కనబడకుండా మాయమైనావేం?"

"ఏం చేయను! రోజులు మారినయ్"

"మా రోజులు మారలేదు – ఎంత కాటకమైనా ... నీకు కాఫీకి ఎన్నడన్నా కాసిని డబ్బులు యివ్వడానికి గతిమాలే స్థితి రాములే! రా, రావోయ్! మొగమాటమెందుకూ!..."

చెయ్యి పుచ్చుకుని; వాడిని బలవంతం చెయ్యాలని, ఎందుకో మనసైంది నాకు; వీడు లోపలికి, వచ్చేపోణెంలో లేడు అని అంతర్వాణి మనకు, నికరంగా అభయం ఇస్తూంది: అందువల్ల అంత ధైర్యంగా పిలిచాను;

ఉహూఁ!... వాడు రానన్నాడు!...

రాకపోతే; నామీద ఒట్టు: అందాం అనేంతవరకూ వచ్చాను గాని ... తీరా నోరు జారిం తరువాత: నన్ను అనుగ్రహించడానికో అన్నట్టు వాడు వెంట వేంచేసి విరుచుకు తిన్నాడా అంటే ... ఆనక పస్తాయించి లాభంలేదు:

మెత్తపడతాడేమోనని భయంవేసింది ... అందుచేత – సరే పోన్లేరా; నీ యిష్టం! – అని నిష్ఠూరం వేశాను:

వెంకటపతి తనలో తాను నవ్వుకున్నాడు –

"కాఫీ వద్దకపోతే మానె; ఒక్క సిగరెట్ వేసుకో!"

వాడు పెదవి విరిచాడు..."అదీ జిలాయేరా అబ్బీ! ..." అంటూ!

"ఆ!" అంతకుమించి మరో అక్షరం నాలో పెగిలిరాలేదు...

"మరేరా; నాన్నా – పెద్దవాణ్ణవుతున్నానా ఆ రోజు కారోజు –! అస్తమానం కాఫీసిగరెట్లూ పోసిపోసి!... యీతిత్తీ – ఆతిత్తీ, దెబ్బతినేట్టు ఉన్నాయి – కొంతకాలం వాటికి స్వస్తిచెప్పడం మంచిదని – యిదీ నాకుపుట్టిన బుద్ధి కాదనుకో – మొత్తానికి అలానే నాకూ తోచింది – అంచేత, ఏవో పళ్ళూ, పాలూ, గ్లూకోజ్, ఓవల్ టిన్ – యిలా లఘువుగా పోనిస్తున్నాను! –"

"ఉఁ–పోయిరా? లోపలికి – ఆకలేస్తున్నట్టున్నావ్ –" అంటూ, నన్ను గ్రుక్కతిప్పుకోనీకుండా – నిదానంగా నిర్లక్ష్యంగా నడిచి వెళ్ళిపోయినాడు –

వాడు అన్నమాటలు నిజమేమో అన్నంత భయం వేసింది: గుండెలు ఎగిరెగిరి పడ్డాయి. తలా నొసలూ బిర్ర బిగుసుకుపోయినాయి: ఒళ్ళంతా వూదరపెట్టింది.

కాని – కాని – ఇదొక తరహా పిచ్చేమో, యిలా, పైత్యం ముమ్మరంగా ప్రకోపిస్తే –. అన్నం నీళ్ళూ ముట్టకుండానే – ఆ హెచ్చు దిగేంతవరకూ; వెర్రి బలంగానే ఉంటారు! – అంతే అయివుండాలి – వాడు చూపూ, విసురూ, ఆమాట విరుపూ అంతా – ధోరణి అలాగేఉంది; నిజంగా ఇది పిచ్చే! –

అమ్మయ్య – ఇప్పటికి మనసుకుదుటపడ్డది –

–ధర్మదాతలం అందరం కూడబలుక్కున్నాం! – సులువుగా ఏకాభిప్రాయానికి వచ్చాం! – ఇక ఆనాటినుంచీ; వాడికోసం వేట ప్రారంభించాం! రోజూ ఓగంటో అరగంటో వాడు తగిలితే, ఎంత బాగుండును! – వెర్రివాడి భరతం పట్టొచ్చు: వాగించి – ఆ ధోరణికి మనం ఆనందించవచ్చు! – ఇంతకాలంనుంచీ తప్పనిసరిగా, వినోదంపన్ను చెల్లగడుతూన్నందుకు; ఫలం ఇహనుంచన్నా అనుభవించవద్దూ? – కాని ఎంత గాలించిచూచినా; వెంకటపతి చిక్కందే!

వెర్రివాడు కనుక; జనం విశేషంగా ఉండే ప్రదేశాలన్నీ పరిహరించి – ఒంటరిగా ఎక్కడన్నా ఆత్మానుసంధానంలోపడి – మమ్మల్నీ తన్నూ మరిచిపోయినాడేమో అని; మా నగర పరిసరాలైన సుందర నిర్జన ప్రదేశాలన్నీ వస్త్రఘాలితం చేశాం – కాని ఒక్క అణువైనా; వాడి ఆచోకీ అందలేదు.

ఇక మరి ఎక్కడ వెదకం! ఎక్కడ ఉన్నాడని వెదకం! – ఈ అన్వేషణావస్థనే – అదుర్దానే – వైష్ణవులు, వాళ్ళ పరిభాషలో ఏదో ముద్దుపేరున పిలుచుకుంటారు!

కాని; మేం మట్టుకు వెర్రి ఎక్కేంతస్థితికి వచ్చి అంతటితో మా అదృష్టం కొద్దీ తెప్పరిల్లి – ఇక వాడి ప్రసక్తే తలపెట్టడం మానేశాం! – జీవితానికి ఇద్దరిని; వెంకటపతి మళ్ళీ మనకు తగలడం అనేది సంభవం కాకపోవచ్చునని; మనసుకు సంభాషించుకున్నాం – కచ్చుగా! – మాకూ వాడికీ; అంతవరకే రుణమా?–

☆ ☆ ☆

అవాళ, సూర్యోదయానంతరం--

హోటల్లో యధాస్థానంలో కూర్చుని; ఇడ్డెన్లు కబళిస్తున్నాను:

యథాస్థానమంటే - నాకు ఎందుచేతనో ఆడవాళ్ళ బల్ల దగ్గిర చదికిలబడడం అలవాటైంది - అది మరీ వేకువ కనుక; స్త్రీజనం మేతకు తరలి రాదు - అందుచేతనే కాబోలు హోటలు ఆసాములు నన్ను; అక్కడకాదని మందలించకుండా చూసి చూడనట్టు వూరుకుంటున్నారు - ఒకవేళ, ఏ ముగుద అయినా; రావడం అంటూ తటస్థించినా; నన్ను మీరిన వయసుదైతే; నేను అక్కడలేనట్టు; సరసనే చతికిలబడుతుంది: మీరని పడుచైతే నిర్లక్ష్యంగా; మెడరిక్కించి, మరోస్థావరం ఆశ్రయిస్తుంది.

ఇది అంతా కేవలం అప్రస్తుత ప్రశంస అనుకునేరు: కాదు; కథకు గంపెడంత సంబంధం ఉంది కనుకనే.

-సరే; నేను అలా తలవంచుకు భుజిస్తున్నాను - ముగిసేలోపుగా - ఆవిడ వచ్చి; నా ఎదురుగుండా కూర్చుంది; నేను; అదరిపాటున తలెత్తి చూస్తే; పరకాయింపుగా చిరునవ్వు నవ్వింది - అతి మామూలుగా పలుకరించింది:-

"ఏమండి! - మీ స్నేహితులు ఏరీ?"

-ఎవరా అన్నట్టు చూశాను...

"వెంకటపతిగారండీ! సాధారణంగా ఈ వేళకు మీరందరూ ఇక్కడ కలుసుకుంటారటగా!-"

"ఏమో - కనబడలేదు!" అని ఉక్కిరి బిక్కిరిగా అన్నాను...

ఆవిడ నవ్వుతూ... కాఫీ త్రాగివేస్తూ ... 'ఉంటానన్నారే ... తప్పకుండా ...' అని తనలో తాను అనుకుంటున్నట్టు బిగ్గరగా అనేసి ... నా తాలూకుబిల్లుకూడా, కుర్రవాడి చేతులో నుంచి కముచుకుని ... నన్ను మందలింపుగా ఒక్క చూపు చూసి ... విసురుగా వెళ్ళిపోయింది: నేను ఏమీ అనలేక; లోలోపల; కుతకుతలాడుతూ; తలవంచుకుని ఆవిడ వెనువెంటనే బయటికి నడచి వచ్చింది ... వచ్చిందంటే ... ఈ కాయం!...

ఆవిడ; రోడ్డెక్కి ... కారెక్కింది ... కారు సాగిపోతూంటే నన్నుచూసి ... వెళుతున్నా నన్నట్టు అర్థం మాటౌతూ నవ్వింది...

ఎందుకు నన్నల్లా అకారణంగా పరాభవించింది?...

ఆవిడ ఎవరో ... నే నెరుగున్నాను ... మీరెరుగున్నారు. మన రాయళ్ళందరూ అడియాసగా కలలుకనే ఆంధ్ర సర్వస్వమంత గ్రంధసాంగురాలు...నాకూ ఆవిడకూ ఏమిటి పేచీ! కలనైనన్ మెలకువ వేళలనైన... ఎన్నడూ; మా కత్తులు రాపాడలేదే?...

వెంకటపతి పేరెత్తింది; ఎందుకు? ... అన్నీ మానుకుని, వీడు ఇప్పుడు అక్కడ కొలువుకు కుదిరాడా? ... అయితే మాత్రం; వాడి కర్మం వాడిది ...నన్ను కవ్వించవలసిన అగత్యం ఏమిటి? ... వాడు కనపడితే ... నిల వెయ్యనూ?...

మనసులో అనుకుంటూండగానే; అడుగో; వాడూ ప్రత్యక్షమైనాడు! ...కనీ కనపడటంతోనే ... ఏమిటిరా భడవా! ఈ అగడం?...అంటూ సూత్రప్రాయంగా ఎత్తుకుని; దులిపివదిలి పెట్టాను. వాళ్ళిద్దరినీ కలిపి ... నానోటకి వచ్చినట్టల్లా అన్నాను: వాడు; మళ్ళీ జన్మజన్మాలకు తల ఎత్తుకునేందుకు వీలులేకుండా గదిమాను:

అన్ని దులుపులూ దులపనిచ్చి – వాడు వీసం అన్నా తొణకకుండా అంటాడు కదా – "ఏంరా భాయ్! ఎందుకింత తామసం నీకు? – మనలో మనకు ఎలాటి అరమరికలూ లేవుకదా? – నా బిల్లు ఎన్ని లక్షలసార్లు, నీవు పుచ్చుకున్నావ్?–నేనేమన్నా గింజుకున్నానా? – ఆవిడ తీసుకుంటే–"

"ఆవిడ అంతరమేమిటి – నా అంతరమేమిటి? –" అని మాట తెగేసాను.

"ఏమీలేదు – మీ యిద్దరూ నాకు ఒకటే –"

"ఆ మాట నాకు, కమ్చీ తగిలినట్టు తగిలింది – అది కనిపెట్టి, వాడు భుజంమీద చేయివేసి, సర్ది చెప్పాడు – అన్నట్టు – మే మిద్దరం పెళ్ళిచేసుకున్నట్టు – నీకు చెప్పలేదు కదూ? – నేను, వెనువెంటనే నిర్ఘాంతపోయినాను."

"నిన్నా? – ఏం చూసి చేసుకుందిరా? –" నా మనశ్శాంతికోసం పగలబడి నవ్వాను –

"నేను ఆ ప్రశ్న అడగలేదురా భాయీ! – చేసుకుంటానంది – సరే నీ యిష్టం అన్నాను – నేను ఆ యింటి వాణ్ణయినాను –"

–ఇదంతా గట్టి బుకాయింపేనని నానమ్మకం – కాని, నిజమేనేమోనని, ఏదో బిక్కుబిక్కుగా ఉంది – నిజమే అయినా, నేను నమ్మతలచుకోలేదు –

"రేపు సాయంకాలం టీకి రావోయ్" అని వెన్ను ఛళ్ళుమని చరచి వెంకటపతి మహా పని ఉన్నవాడిలా వెళ్ళిపోయినాడు –

"ఉత్తరక్షణంలో యీకబురు కార్చిచ్చల్లే వ్యాప్తో అంటుకున్నది – నేనే అంటించాను – ఎవడు చూసినా నమ్మననేవాడే – విడ్డూరంగా మరొకడికి, యీ విషయం చిలవలు పలవలుగా, వివరించేవాడే! –"

ఎవడికి వాడు – యీ హంశంలో ఉన్న కిటు కేమిటో తేల్చుకునేందుకు వ్యూహోగానం ప్రారంభించాడు – కాని, ఎన్ని విధాల ఉల్టాసీదాచేసి చూసినా, చిక్కు చిక్కుగానే ఉంది.

ఆవిడ కేమన్నా పిచ్చి ఎక్కిందా? – అసంభవం!–

ఏం తక్కువని, ఈవిబ్రాసిని కట్టుకుంది? – ఇంత కాలంనుంచి, దేశం ఏలుతూందే?

సరే వాళ్ళ యింటికి వెళ్ళి చూస్తే – ఈ భాగోతమేమిటో అర్థమౌతుందిగా!...

–వెంకటపతి కారు పంపించాడు: టీకి వెళ్ళాను ... ఇంటినౌకర్లందరూ, వాడిని అయ్యగారంటూ అతి గౌరవం చేస్తున్నారు: ఆవిడ ... టీకు ...టాకు ఏమీ లేకుండా, అతి అమాయకపు ముత్తయిదువల్లే ... ముసిముసి నవ్వుతూ, పది అడిగితే, ఒక్కటి అతిముక్తసరిగా సమాధానం చెపుతూ ... మగడంటే ఎంత అణకువతో, వినయవిధేయతలతో ... మెలగింది...వెంకటపతికూడా...ఏమీ ఎబ్బెట్టులేకుండా...ఎంతకాలంనుంచో కాపురంచేస్తున్న సరిపాత ...గృహస్థల్లే...పుటకతోనే ఇంత ఐశ్వర్యం, ఇంత ఠీవి అలవాటైనవాడల్లే అనిపించాడు ... ఎవరూ అంతు చిక్కనీయలేదు –

చివరికి, ఇక మనసు పట్టలేక ... తెగించి, ఆవిడను అడిగాను ... నవ్వి వూరుకుంది ... ఆ నవ్వు సొంతం వినడానికి నాకు భయం వేసింది. ... ఇంకా అక్కడ ఒక్కనిమిషం ఉండలేక వచ్చేశాను –

...వెంకటపతీ ... ఆవిడా కనపడుతారేమోనని ... కొన్నాళ్ళు వీధిలోకి రావడం మానేశాను...

...నేనేకాదు, మాదృశులందరికీ ... ఇదే గ్రహచారం! ... అందరం పోగై, మనస్సులో ... మనస్సులో పిసుక్కునేవాళ్ళం ... ఆవిడ దురదృష్టానికి ఆప్యాయనంగా వాపోయేవాళ్ళం ... ఈ దాంపత్యం, మూడునాళ్ళ పట్టపగలేకాని ... నిలవబోయిందా అని, వూరడిల్లేవాళ్ళం...

...ఆ శుభ ముహూర్తంకోసమే, నిమిషాలు; యుగాలుగా పరిగణించుకుంటూ గడిపాము - కాని; రోజులు గడుస్తున్నాయే కాని ... వాడి రేఖ మారందే! ...

ఎక్కడ చూద్దామన్నా ... వాళ్ళిద్దరే ప్రత్యక్షం ... చిలకా గోరింకలకన్నా ఉండదు అంత అన్యోన్యం ... ఇదంతా ఆ వెర్రిబాగులది తెచ్చిపెట్టుకున్న మోజు...వాడి గ్రహబలం -

వాళ్ళను చూద్దామంటే చచ్చినచావుగా ఉంటూంది... అగర్భ శ్రీమంతుడల్లే... డబ్బు కాళ్ళా చేతులా విరజిమ్ముతాడు ...మొన్న మటుకు మొన్న; మా మనుమరాలిని బుజ్జగించడానికి? అలా షికారుగా సముద్రం ఒడ్డుకు వెళుదును కదా...అక్కడ వీళ్ళు తయారు!... చూసీ చూడటంతోనే పిల్లదాన్ని ఆవిడ చంకనువేసుకుంది... వెంకటపతి నన్ను నెత్తి కెక్కించుకున్నంత హంగామా చేశాడు: ఓ పట్టాన క్రిందికి దించందే!-

పిల్ల దాన్ని బులిబుచ్చికం చేసి; అవీ ఇవీ కొనిపెట్టి యిట్టె నిమిషంలో మప్పుకుంది... అది ఆవిడకంఠానికి చుట్టుకుని దిగనంటుందే... చివరకు; ఓ ప్రొద్దువేళకు కారులో ఎక్కించుకుని; నాలుగుబజార్లూ తిప్పి; కనిపించిన బొమ్మా బొటిగా అల్లా కొనిపెడుతూ: మేటుడు సామానుతో; మమ్మల్ని ఇంటిదగ్గర దిగవిడిచి చక్కాపోయినారు... నేనేమో దుబారాగా దుకాణాలన్నీ కొనుక్కువచ్చానని...పిల్లదాని ముత్తవతల్లి ... యిల్లు తీసి పందిరివేసినంత పని చేసింది: అదంతా మన ప్రయోజకత్వం కాదు... సంభావన వచ్చిన బాపతు అని చెప్పి ... పిల్ల దానిచేత సాక్ష్యం చెప్పించి ఎలాగో మాటదక్కించుకున్నాను... ఆ పూటకు:

ఇదొక్కటేకాదు - వాళ్ళు కంటపడ్డారాఅంటే, ఇలాగే దినదిన గండం -

నన్నొక్కడినే కాదు - కనబడ్డ స్నేహితున్నల్లా వెంకటపతీ, ఆవిడ కలిసి యిలాగే వంచనచేయడం సాగించారు: సిరి అంతా మా ముందు వలకబోసేవారు - కసి తీర్చుకుంటున్నట్టు! అందరం శతవిధాల - వాడిమర్యాదకు అందకుండా తప్పించుకునేందుకు యత్నంచేసేవాళ్ళమే, కాని ఎప్పుడో ఒకప్పుడు చిక్కుతూనే వచ్చాం - ఈ నాటకానికి అంతు ఎన్నటికో తెలియలేదు.

అయితే, ఎల్లకాలం యిల్లాగే ఉండవచ్చారా - ఎప్పటికో అప్పటికీ ఆవిడ తెప్పరిల్లి చేసిన తెలివితక్కువ పనికి రోసి, వీడిని తన్ని తగిలెయ్యదా - అనే మా ధైర్యం ...

-దైవం మమ్మల్ని చల్లగా చూడబట్టి - చివరకు అలాగే జరిగింది - ఒకనాడు ప్రాతఃకాలంలో, వెంకటపతి మా కన్నులపండువగా మామూలు చింకిరితనపు పోడిమితో సాక్షాత్కరించాడు - చూసీ చూడగానే, ఏనుగు నెక్కినంత సంతోషం వచ్చి -

"ఏంరా! ఇలా ఉన్నావేం?" అని మా గొంతులన్నీ ఏకంగా ప్రశ్నించాయి!-

వెంకటపతి, ఎంతో జాలి పడుతూన్నట్టు..."మీకోసమేరా" అన్నాడు.!–

ఎవడికి వాడికే ఆ జవాబులో ఏదో మెలిక, పెంకెతనం ఉన్నట్టే అనిపించింది కాని, సలీసుగా అర్థం కాలేదు –

అంటే–

"మామూలుగానే ఉన్నాను!" – మేమేమో ఇన్నాళ్ళూ పీడకలలు కన్నట్టూ ... తానేమీ ఎరుగనట్టూ ... ఆ గొంతు!–

"మరి, ఇన్నాళ్ళ నుంచీ ఏలుతూన్న రాజ్యం ఏమైందిరా –"

"రాజ్యం చల్లగానే ఉంది ... కాని, రాజు మాత్రం, ప్రజల యోగక్షేమ నిమిత్తం గద్దె దిగి, మళ్ళీ కాలినడకలోకి వచ్చాడు –" వాడి మాటలో చక్రవర్తీవి వుంది, – వాడి మాటలో–, మేము అంతకుముందు ఒరసుకోని వాడి తేలుతూంది –

"మీకోసమేరా – మీ అందరికోసమేరా – నేను మళ్ళీ యీ స్థితికి వచ్చాను! – నా ఒక్కడు సుఖం చూసుకుంటే – మీ అందరూ మంచం ఎక్కేట్టున్నారు –"

"ఇన్నాళ్ళనుంచీ, కానీకోసం, మిమ్మల్ని దేవిరిస్తూ, మీరు కనికరించందే ఒకపూట గడవని యీ వెధవాయ్, – మిమ్మల్ని వెక్కిరించినట్టు – మీ ధర్మగుణాన్ని కాలదన్నినట్టు – తగుదునమ్మా అని, తానూ నేటికి ఓ మనిషల్లే తయారై – మీ బిచ్చం ఆశించకుండా బ్రతకడం – మీకు తలవంపులు కాదూ! నే నిలా సుఖంగా ఉంటే – అది మీకు రంపకోత కాదూ – భరించగలరా – బ్రతకగలరా? –"

"నా ఒక్కటి సుఖం ఏ మొచ్చె – ఇన్ని ప్రాణాలు నిలపడం మేలుకాదూ? – అందుచేత, అకారణంగా సంప్రాప్తించిన సిరికి – గట్టిగా ఆలోచించి – మోకాలు అడ్డేశాను – మళ్ళీ ...మీ తల్లికడుపు చల్లగా – మీ కృపకు పాత్రుణ్ణయినాను – ఇక ఎన్నటికీ మీ దయకుమీరి బ్రతకనని అభయమిస్తున్నాను – ఇక గుండెలమీద చేతులు వేసుకుని హాయిగా నిద్రపొండి!–"

–వెంకటపతి ఇలా మనవిచేయడం, కొరడా ఝుళిపించి నట్టయింది –

ఇదేమిటె – మళ్ళీ వీడు యీ ధోరణిలోకి వచ్చాడు – ఆవిడకు మొగం మొత్తి – వీడిని తన్ని తగిలేసిందా? లేక పోతే – యీ వెర్రివాడే అన్నంతపనీ చేశాడా? ఇద్దరు వెర్రివాళ్ళూ, ఎవళ్ళకి వాళ్ళే తెప్పరిల్లి, కళ్ళు తెరిచి, చూసుకున్నారా? అసలు ఎలా తంటసమైంతో, – ఎందుకు విడిపోయినారో...వీడిచేత పలికించడం ఎలా;–

"ఏంరా, మరి?–"

తెప్పరిల్లి, పలుకరిద్దా మనుకుంటూండగనే – వాడు ఎటో మాయమైనాడు –

కాని – ఎక్కడికి పోతాడు? – వాడు చెప్పిన మాటే నిజమయితే మళ్ళీ మనపాల పడ్డట్టే కదా? – ఇక ... ఇప్పుడెక్కడికి పోతాడు? – మొరాయింపుకైనా, ఎన్నాళ్ళని పస్తు ఉంటాడు? – అదేకదూ, మనధైర్యం–!

★ ★ ★